

Kitap bir ihtiyaçtır.

KELİMELERİN
ŞİFAŞI
SOHBET

İNSAN VE
HAYAT
KİTAPLIĞI

İÇİNDEKİLER

Takdim Yerine: Kelimelerin Şifası.....	7
Panik Hiç Yok! Endişeye de Mahal Yok.....	10
Senin En'in Ne?.....	14
Kelimelerin Şifası Sohbet.....	20
Cahiliyye Bölümü.....	26
Kıl Çadırdan Taş Binaya Yurt Tutmak.....	32
“Biz Seni Töstü Bilirdik”.....	38
Hayatını Kaybetmeyenler Topluluğu.....	42
Nezih Nezih Gezmek: Tenezzüh.....	48
Graf'tan Patiye: Tel.....	52
Sözde Sihir Vardır.....	56
Manasını Arayan Seyyah.....	60
Ey Mutluluk Çık Ortaya!.....	64
Mutlu Sofra.....	68
Moral Bozucular.....	72
Görünmeyen Meşhurlar.....	78
İzzet Kimdendir?.....	82
Eskiden Yeni mi Vardı!.....	89
Kalbur, Saman İçinde Eleştiri.....	94
Sanal Çiftliklerin Atası Çalduvarlar.....	100
İnsanın Erozyonu “Bir-Ey-Selleşme!”	104
Yakın Akrandan Uzak Ekranı Ağabeylik.....	110
Tersten de Oku Aynı “Yapay”	114
N'asıl?.....	118
Heyecanı Satın Alabilir misin?.....	122

TAKDİM YERİNE

KELİMELERİN ŞİFASI

Kelimelerin Hikayesi serisinin ilk kitabı, *Kelime Üretme Laboratuvarı* ile 2015'te yola çıkmıştı. 8 yıl geçmiş. Bu zaman zarfında siz değerli okurların hüsn-i teveccühleri ve alakası, kalemimizi diri tutmamızda büyük yardımcı oldu. Kelimenin üretilme şekline “kelimelerin genetiğine” dikkat çekmiş, bir ırmağın suni yollarla yönünün değiştirilmesi, ekosistem için nasıl tehlikeli ise bunun kelimeler için de geçerli olduğunu anlatmıştık. Yeşil kalabilen, oksijen aldırان kelimeler hayatımızda olmalı ve kalmalı, diye de bahsetmiştik. Ardından 2018'de *Kelimelerin Efendisi Aşk-ı Muhabbet* ile ikinci durağımıza varmıştık. İkinci kitapta “Kelimelerin hissi yoktur; ama hissettirir, onlardan hisler hasil olur.” teması yer almıştı.

O günden bugüne yine kelimelerle büyüdük, kelimelerle anlaştık, kelimelerle karşılaştık. Serinin üçüncü kitabı *Kelimelerin Şifası-Sohbet* başlığı ile şekillendi. Sohbet mutlaka ediyoruzdur, bazen az da olsa sanal da olsa. Bu konuşmanın ağız tarafıydı, ağzı olan herkes yapabiliirdi. Ancak “Sohbet dinleyebiliyor muyuz?” Bu, konuşmanın kulak tarafıydı. Herkes sohbet için ağızını kullanabiliirdi, kulağını kullanan çok nadirdir ve kıymetlidir de. Sözüñ şifası da sohbet esnasında kalbe, kulaktan ulaşırdı. Kelimeleri

söylüyoruz, dinlediğimiz kelimeler şifa oluyor mu bize? Söz kanalını, ırmağını, havuzunu akıtırken, farz edelim ki temiz akıtıyoruz, kulaktan dolarken de temiz miydi gelen kelimeler ve sözler. İster teşehhüt ister teheccüd miktarı, bunu bir tereddütsüz tefekkür ediverin.

Üç kitap toplamda 73 kelime üzerinden şekillendi. Bakınca ne kadar az görünüyor değil mi? Hiç görüldüğü gibi değildi. Basit ve minik bir hesap yapalım. Bu, kitabın matematiği olsun. 73 kelimeyi anlatmak için kelimenin en az 5 yakın, 10 uzak manası düşünüldüğünde 730 kelimeyi ana kadraya almışız. Bu 73 kelimeyi anlatmak için her yazıda ortalama 600-700 kelime kullanıldığı hesaplanırsa yaklaşık 50.000 kelimelik bir okuma yapmış olacaksınız.

Üç kitabı, hayatınızda nasıl bir kombin yapacağınıza dair ipucu da bırakmalıydık: Bir kelime, zihninize düştüğünde, dilinize geldiğinde bir bilim adamı ve her daim ilim talebesi titizliğinde “Kelime üretme laboratuvarına inin, kelime sizde ne hissettiriyor, kime neye muhabbet uyandırıyor, bunu tetkik edeceksiniz. Sonra duyduğunuz ve söylediğiniz kelimeler, gönüllere birer şifa mı dağıtıyor yoksa körpe dimağları ve kalpleri zehirliyor mu, bunu da fark edeceksiniz.”

Kelimeler ardı ardına dizilince cümle, cümlelerin paragraf, paragrafların yazı, yazıların kitap şeklinde karşınıza çıktığını müşahede edeceksiniz. Ve bunun bir fikre, bir davranışa, bir insana dokunduğunu; bütün bunlara yön verdiğini bizzat kendi hayatınızda yaşayacaksınız. Çünkü kelimeler ancak ve ancak, böyle aramızda kalabiliyor, yaşayabiliyor. İnsan, yaşadıkça...

Sohbetiniz, şifa olsun.

İstanbul, 2023

PANİK HİÇ YOK! ENDİŞEYE DE MAHAL YOK

Fransa’da, halk için “Ekmek bulamazlarsa pasta yesinler” denilen zamanlardan çok sonraydı. “No panic, don’t panic” de denmiyordu daha. Yeni yetme bir kelimeydim. Türkçenin söz varlığına 1900’lü yılların başında geldim. Gelirken de bir hastalık olarak girdim. Anlatayım bu psikolojik durumu.

Avrupa bayraklı bir gemi, Portekiz’den aldığı içecekleri İskoçya’ya taşır. Limana yanaşır ve yükünü boşaltır. Gemi çalışanlarından biri, son kez kontrol için soğuk hava deposuna girer. Onu kimse fark etmediği için başka bir çalışan kapıyı dışarıdan kapatır. Biraz zaman geçince içerideki, soğuk hava deposunda mahsur kaldığını anlar. Bütün bağrımları ve kapıyı yumruklamaları boşunadır. Kapı sadece dışarıdan açılır şekilde yapılmıştır. Gemi ise tekrar yeni yükler almak için okyanusa açılmıştır.

Mahsur denizci, depoda yiyeceklerle belli süre idare eder. Ama asıl korkusu deponun dondurucu soğğunun onu öldürmesidir. Sürekli bunu düşünür, düşündükçe de soğuk, vücuduna nakış nakış işler. El ve ayakları iyice uyuşur. Burnu, buz gibi havada oluşan karlanma gibi boncuk boncuk görünür. Gemi, Lizbon’a demir attığında, mal yüklemek için soğuk hava deposunun kapısı dışarıdan

açılır. Manzara, zavallı denizcinin donmuş bedeninden ibarettir.

Denizci soğuktan ölmemiş, çünkü soğuk hava deposu o kadar da soğuk değilmiş. 19 derece olmasına rağmen, denizci kendini kaybetmiş. Zira gemi boş döndüğü için, soğuk hava sistemi çalıştırılmamış. Taşıdıkları malın bozulmaması için ortam sıcaklığının 18 derece olması yeterliymiş. Üstelik sıcaklık bir derece yükselmesine rağmen, panik-atak denizci donarak değil, donduğunu sandığı için dünya hayatına gözlerini kapamış.

Aynı hikayeyi tersten de anlatırlar. Akşam olunca fırıncı çırağı, fırının içini temizlemek için girer. Ancak kapı, dışarıdan havanın etkisiyle kapanır. Usta da çırak çıktı sanır, fırını kapatır gider. Sabah gelip, çalıştırmak için ocağın kapağını açtığı anda, çırağın bedeni ile karşılaşır. Oysaki ocağın içi 17 derecedir. Çırak, fırının hep yandığını düşünüp panikleyince sıcaktan öleceğini düşünür, oysaki sıcaktan yandığını düşünerek, şuurunu yitirip ölmüştür.

Uzmanlar, buna paniğin üst seviyesi panik-atak diyorlar. Haklılar. Çünkü paniğin, bağımsızlık sistemini %50 zayıflattığını biliyorlar. Ve zihin, yukarıdaki gibi sıcaklığı soğuk, soğukluğu sıcak olarak algılamaya başlar. Felaketler, salgınlar, krizler, komplo teorileri ve kurgulanmış içerikler ve senaryolar, insanı paniğe sevk eder. Raflar boşalır, stok savaşları başlar. Peki bunun çaresi nedir, diye sorarsanız, bir kelimenin çaresi yine bir kelimedir. Önce nereden geldiğimi açıklayayım.

Fransızcada “panique”, Latince (Eski Yunanca) “panikus” şeklinde yazılırım. Büyük ve akıldışı korku, ani dehşet

hissi gibi manalar yüklenmişim. Yunancada orman ve ıssız yerlerde aniden duyulan korkuymuş, anlamım. Ne alaka dersiniz, Yunan mitolojisinde korku salan, sürüleri ürküten Yunan tanrısına ‘Pan’ adı veriliyormuş. Mesela, pan-ter kelimesini bu minvalde düşünebilirsiniz. Ve Türkçeye “Bir insan veya topluluğa, kendi üzerindeki kontrolünü kaybet-tirecek kadar şiddetle hükmeden büyük korku, dehşet duygusu, korku sebebiyle içine düşülen şaşkınlık durumu.” manasında ithal edilmişim. Panik oluşturmak, paniğe kapılmak gibi türetmeler de görülmüş. Diyeceksiniz, panikten önce ne vardı?

Panik yoktu; endişe vardı benden evvel. Endişenin içinde “düşünmek, korkmak, merak, kaygı, tasa, gam ve keder” manaları mevcuttu. Şimdi hemen hepsi benimle gitti ve korku manası galip geldi. Artık endişeleniyorum, derken “Düşünüyorum” manasını kastetmiyorsunuz; daha çok kaybetme korkusu ile yanıp tutuşuyorsunuz. Ama endişeye de mahal yok. Endişede ne güzel manalar varmış: Düşünce, tefekkür, merak, gaile.

Neyden endişe duyduğunuz daha mühim. Keykavus, “Dünya malına tamah etmeyen, dünya malı için endişe duymayan kimse, hürdür.” der. Kim neyden endişe duysa onu biriktirir çünkü. Cenap Şehabettin de “Para sebebiyle endişe, dilencilerden ziyade bankerlerdedir.” derken, bu tamahı gösterir. Rızık endişesi taşıyorsanız Sadi-i Şirazi, size nasihat etsin.

Şeyhlerden birini, müridine şöyle derken duydum: “İnsanoğlunun rızka olduğu kadar, rızık veren Allah’a ilgisi olseydi, mertebe ve makamda melekleri geçer, Allah’a onlardan daha yakın olurlardı. Anne karnında daha cenin hâlindeyken bile Rabb’in seni unutmadı. Sana ruh, akıl,

yaradılış, anlayış, yüz güzelliği, konuşma ve düşünme gücü verdi. Elinde, on parmak sıraladı. Yani iki eline on parmak verdi ve iki omzun üzerinde iki kol yarattı.

Ey insafsız! Haşa, seni ya da sana vereceği rızkı unuttuğunu mu sanıyorsun! Hâsılı, sana bu kadar şeyleri veren, sana vereceği günlük rızkı asla unutmaz.”

Endişesizlik de iyi değil tabii. Gâilesiz insan, bî-endişe olduğu için paniğe daha müsaittir. İnsanın korkusu ne için ise duyduğu ve taşıdığı endişe zamanla, fikri haline gelir. Süleyman Hilmi TUNAHAN (k.s.) (SİLİSTREVİ) Hazretleri'nin en büyük endişesi ise talebelerinin manevi terakkileridir. Onun için her türlü gayreti gösterirdi. Ders okuturken, korku ve endişe duyanları rahatlatmak için:

“Endişeye mahal yok. Burası darü'l-eman'dır. 'İnnellahe meanâ (Allah muhakkak bizimle beraberdir.) sırrı bizde. Mahzun olmayın. 'Nusirtü birru'bi' (Düşmanlarımın kalbine korku salmak ile yardım olundum.) sırrı bizde.” şeklinde ifade eder, oluşacak endişeyi giderirdi.

İnancını yaşamak, itikadını muhafaza etmek, dini öğretmek endişesini taşıyanların panik olmaya vakti kalmaz her halde. Böyle endişenin güzel de bir neticesi vardı. İmâm-ı Âzam Hazretleri, İmam Yûsuf'un hastalığında, arkadaşlarının endişe içinde kendisine müracaat ettiklerinde söyledi: “Hayır ölmeyecek. Bu dinin garip anlarında hizmet etti, saltanatını sürmeden ölmez.”

Kısacası, benim gibi bir paniğe gerek yok. Endişeye de mahal yok. Zihninizi faydalı işler ile meşgul edin; bir miktar sabır ve çok tevekkül ile sâbit-i kadem eyleyin.